

กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ

การดำเนินงานคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๕ ช่วงวัย (๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน)

“สัปดาห์รณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๔” ระหว่างวันที่ ๕ - ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

แนวทางการดำเนินงานคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ๕ ช่วงวัย (๙,๑๘,๓๐,๔๒ และ ๖๐เดือน) ดังนี้

- ๑.หน่วยงานระดับจังหวัดทุกจังหวัดดำเนินการคัดกรองพัฒนาการ ระหว่างวันที่ ๕ - ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔
- ๒.กลุ่มเป้าหมายคือ เด็กไทยทุกคน จากฐานข้อมูล ๔๓ แฟ้ม (ส่วนกลางสนับสนุนข้อมูลประมาณการประชากรกลุ่มเป้าหมายคัดกรอง ๕ ช่วงวัย (๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน) รายจังหวัดจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ซึ่งเป็นจำนวนเป้าหมายเฉพาะช่วงรณรงค์ฯ ระหว่างวันที่ ๕ - ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๑) การเตรียมการก่อนรณรงค์

๑.๑ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ หน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทุกรูปแบบ และอาสาสมัครสาธารณสุข สสำรวจข้อมูลจำนวนเด็กปฐมวัย ๕ ช่วงวัย (๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน) จัดทำทะเบียนรายชื่อ สามารถ Download รายชื่อเด็กของแต่ละสถานบริการจาก [HDC/Health Explorer](#) **ดังตารางที่ ๑**

ตารางที่ ๑ กำหนดช่วงอายุเด็กเกิดเพื่อการคัดกรองพัฒนาการเด็ก ๕ ช่วงวัย (๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน) ระหว่างวันที่ ๕ - ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (HDC/Health Explorer)

อายุ	ช่วงอายุ	เด็กที่เกิดระหว่าง
๙ เดือน	๙ เดือนถึง ๙ เดือน ๒๙ วัน	๖ ก.ย.๖๓ - ๙ ต.ค.๖๓
๑๘ เดือน	๑๘ เดือนถึง ๑๘ เดือน ๒๙ วัน	๖ ธ.ค.๖๒ - ๙ ม.ค.๖๓
๓๐ เดือน	๓๐ เดือนถึง ๓๐ เดือน ๒๙ วัน	๖ ธ.ค.๖๑ - ๙ ม.ค.๖๒
๔๒ เดือน	๔๒ เดือนถึง ๔๒ เดือน ๒๙ วัน	๖ ธ.ค.๖๐ - ๙ ม.ค.๖๑
๖๐ เดือน	๖๐ เดือนถึง ๖๐ เดือน ๒๙ วัน	๖ มิ.ย.๕๙ - ๙ ก.ค.๕๙

ตารางที่ ๒ จำนวนเด็กตามช่วงอายุเด็กเกิดเพื่อการคัดกรองพัฒนาการเด็ก ๕ ช่วงวัย (๙, ๑๘, ๓๐, ๔๒ และ ๖๐ เดือน) (HDC/Health Explorer)

อำเภอ	๙ เดือน	๑๘ เดือน	๓๐ เดือน	๔๒ เดือน	๖๐ เดือน	จำนวนรวม
เมืองสระแก้ว	๖๗	๙๑	๙๘	๗๐	๗๘	๔๐๔
อรัญประเทศ	๖๐	๕๔	๗๐	๘๖	๖๗	๓๓๗
วัฒนานคร	๕๙	๕๓	๕๓	๕๘	๕๘	๒๘๑
วังน้ำเย็น	๔๓	๒๓	๔๖	๕๗	๓๘	๒๐๗
ตาพระยา	๕๔	๖๒	๗๑	๔๖	๕๑	๒๘๔
คลองหาด	๓๑	๓๑	๓๙	๓๔	๓๒	๑๖๗
เขาฉกรรจ์	๓๕	๔๔	๓๕	๔๐	๔๒	๑๙๖
โคกสูง	๑๙	๒๓	๒๒	๓๑	๒๓	๑๑๘
วังสมบูรณ์	๒๒	๑๗	๑๖	๒๗	๒๖	๑๐๘
รวมทั้งหมด	๓๙๐	๓๙๘	๔๕๐	๔๔๙	๔๑๕	๒,๑๐๒

๑.๒ กำหนด Setting คัดกรองพัฒนาการ ได้แก่ สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกรูปแบบ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน โรงเรียนอนุบาล สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนที่ดูแลเด็กปฐมวัย และครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

๑.๓ เตรียมความพร้อมการจัดเก็บ และจัดส่งข้อมูลตามโครงสร้างมาตรฐานข้อมูลด้านสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

๑.๔ สื่อสาร ประชาสัมพันธ์แผนการรณรงค์คัดกรองฯให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป รับทราบทุกช่องทาง เช่น โปสเตอร์แผ่นพับ วิชชุชุมชน สื่อบุคลา เป็นต้น

๑.๕ พิจารณาสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของพื้นที่ ดังนี้

- หน่วยบริการสาธารณสุขที่ตั้งในพื้นที่สีแดง สีเหลืองให้ปฏิบัติตามแนวทางการจัดบริการคลินิกสุขภาพดี ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของกรมอนามัย

- หน่วยบริการสาธารณสุขที่ตั้งในพื้นที่สีเขียว จัดบริการคลินิกเด็กสุขภาพดีตามปกติและปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และดำเนินการรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็กในช่วงเด็กกรกฎาคม ๒๕๖๔

๒) ระหว่างการรณรงค์ (วันที่ ๕ - ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔)

๒.๑ หน่วยบริการทุกแห่งคัดกรองเด็ก กลุ่มอายุ ๙, ๑๘, ๔๒, ๖๐ และ ๖๐ เดือน ด้วยคู่มือเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย(Developmental Surveillance and Promotion Manual : DSPM) โดยมีแนวทางการจัดบริการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยในหน่วยบริการสาธารณสุข ดังนี้

๑) นัดหมายผู้เลี้ยงดูและเด็กตามทะเบียนรายชื่อกลุ่มเป้าหมาย ๕ ช่วงวัย โดยนัดหมายเป็นช่วงเวลาและจำกัดจำนวนผู้พาเด็กไม่เกิน ๑ คน เพื่อลดความแออัด

เด็กและผู้เลี้ยงดูต้องใส่หน้ากากอนามัยและเข้าสู่ระบบคัดกรองของหน่วยบริการ

๒) บุคลากรมีการป้องกันตนเอง ใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือก่อนและหลังให้บริการ

๓) ทำความสะอาดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือตามเกณฑ์มาตรฐาน

๔) จัดสถานที่นั่งรอตรวจให้มีระยะห่างอย่างน้อย ๑ เมตร

๕) ให้บริการแบบ ONE STOP SERVICE

ในกรณีหน่วยบริการสาธารณสุขไม่สามารถจัดบริการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยหรือพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กกลุ่มเป้าหมายไม่นำเด็กมารับการตรวจคัดกรอง ให้หน่วยบริการสาธารณสุขดำเนินการต่อไปนี้

๑) ประสานพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู กลุ่มเป้าหมาย ๕ กลุ่มวัยให้คัดกรองบุตรหลานของตนเองด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) และแจ้งผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กให้หน่วยบริการสาธารณสุขทราบ

๒) ประสาน อสม./ครูผู้ดูแลเด็ก ให้คัดกรองเด็กในชุมชนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) และแจ้งผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กให้หน่วยบริการสาธารณสุขทราบ

๒.๒ หน่วยบริการบันทึกข้อมูลการคัดกรองพัฒนาการเด็กใน Health Information System (HIS) และส่งออก ๔๓ แฟ้ม เข้าสู่ระบบ HDC ของจังหวัด

๒.๓ ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (CPM) ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ กำกับ ติดตาม การดำเนินการตามแผน

๒.๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสถานบริการ ติดตามค้นหา เด็กเพิ่มเติมในชุมชน กรณีกลุ่มเป้าหมายมารับบริการไม่ครบถ้วนหรือหน่วยบริการสาธารณสุขไม่ได้รับข้อมูลการ คัดกรองพัฒนาการเด็กจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู อสม. ครูผู้ดูแลเด็ก โดยอาศัยภาคีเครือข่าย ได้แก่ องค์กรปกครอง ส่วน ท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน พิจารณาจัดทีมเข้าคัดกรองพัฒนาการเด็ก กลุ่มเป้าหมาย

๓) การดำเนินหลังการรณรงค์

๑. ผู้จัดการระบบการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็กระดับเขต (CPM) จังหวัด ตรวจสอบข้อมูลใน HDC จังหวัด และแก้ไขภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เวลา ๒๔.๐๐ น.

๒. บุคลากรสาธารณสุขร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุข ครูผู้ดูแลเด็ก และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง จัดทำบัญชีรายชื่อติดตามเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าภายหลังการคัดกรอง เพื่อติดตามแจ้งเตือน ๒ สัปดาห์ก่อนนัดหมายและ/หรือติดตามเยี่ยมบ้าน แนะนำพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง พร้อมแจ้งเตือนซ้ำเพื่อให้มารับการประเมินพัฒนาการซ้ำภายใน ๑ เดือนหลังการคัดกรอง

๓. หน่วยบริการบันทึกข้อมูลผลการคัดกรองซ้ำ และส่งเข้า HDC จังหวัด ในกลุ่มเด็กที่พบสงสัยพัฒนาการล่าช้า และได้รับการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการจากพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็กภายใน ๑ เดือน ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๒๔.๐๐ น.

๔. หน่วยบริการทุกหน่วยดำเนินการตามแผนติดตามเด็กที่อาจไม่มาตามนัด หรือเด็กที่ขาดการติดตาม ดังนี้

๑) จัดทำทะเบียนรายชื่อ ที่อยู่ หน่วยบริการที่รับผิดชอบเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า

๒) จัดระบบติดตามเด็กที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ โดยใช้เครือข่าย FCT/ตำบลจัดการสุขภาพ ติดตามเด็กในเขตรับผิดชอบ เช่น

- กรณีเด็กอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สถานสงเคราะห์ ทัศนสถานหญิง ที่ดูแลเด็ก ให้ติดตามผ่านครูพี่เลี้ยง หรือผู้ปกครอง

- กรณีเด็กอยู่ในชุมชน เจ้าหน้าที่ รพ.สต. ประสานส่งรายชื่อให้ อสม.ติดตามเยี่ยมบ้าน

- แจกหนังสือติดตามไปยังบ้าน/โทรศัพท์ตามผู้ปกครอง

- เด็กที่มาไม่ได้/ไม่มีค่าใช้จ่ายเดินทาง/อื่นๆ : สสอ./รพ.สต. ประสาน อปท./พมจ. ในพื้นที่ให้การช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายมาตรวจประเมินซ้ำ

๕. เมื่อประเมินซ้ำแล้วพบว่า เด็กมีพัฒนาการล่าช้า ให้ส่งต่อไปยังหน่วยบริการตามระบบส่งต่อที่กำหนดเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องต่อไป